

Lekcja:	Data:	Klasa 7
---------	-------	---------

Temat: Samotność w podróży – Adam Mickiewicz *Stepy akermańskie*

Powiązanie z wcześniejszą wiedzą: biografia Adama Mickiewicza

Środki dydaktyczne: podręcznik *Nowe Słowa na Start 7*, str. 212, prezentacja multimedialna *Sonety krymskie*, nagranie aranżacji *Stepów akermańskich* w wykonaniu Haydamaky & Andrzej Stasiuk (źródło: YouTube), film prezentujący krajobrazy Półwyspu Krymskiego i Białogrodu (źródło: YouTube), mapa Półwyspu Krymskiego (źródło: maps.google.pl)

Cele lekcji

Uczeń:

- relacjonuje treść wiersza,
- ustala przynależność utworu do rodzaju literackiego,
- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego,
- wskazuje środki stylistyczne i określa ich funkcję,
- interpretuje puentę utworu

Przebieg lekcji (metody i aktywności):

- 1. Prezentacja filmu przedstawiającego Półwysep Krymski oraz Białogród.**
- 2. Wskazanie na mapie miejsc, które odwiedził Adam Mickiewicz na Krymie.**
- 3. Głośne odczytanie przez nauczyciela *Stepów akermańskich*.** Wyjaśnienie nieznanych terminów i określeń.
- 4. Określenie, kim jest podmiot liryczny utworu oraz jaki nastrój mu towarzyszy.**

- W jaki sposób ujawnia się osoba mówiąca?
- Gdzie się znajduje?
- Co robi?

[Podmiotem lirycznym w utworze Mickiewicza jest podróżny zachwycony krymską przyrodą, rozległym stepem, którego nie sposób ogarnąć wzrokiem, bujną i barwną roślinnością, ogromną ciszą, w której słychać najdrobniejsze dźwięki. Jednak pomimo absolutnej ciszy podmiot liryczny nie może usłyszeć głosu z rodzinnych stron, zatem odczuwa samotność i zagubienie na wielkim, bezkresnym obszarze stepu.]

[nastrój zamyślenia, wyczekiwania, tęsknoty]

- 5. Wyszczególnienie kolejnych elementów świata przedstawionego.**

- odszukanie nazw geograficznych [Dniestr, Akerman]
- jakie tereny zostały opisane w utworze? [krymskie stepy]
- co widzi bohater wiersza? [rozległy step, bujną i barwną roślinność, egzotyczny krajobraz]

- 6. Określenie tematyki poszczególnych fragmentów sonetu.**

[dwie pierwsze strofy – podmiot liryczny opisuje step, dwie kolejne – wyraża tęsknotę za Litwą]

7. Omówienie środków językowych zastosowanych w wierszu.

Środki poetyckie	Cytat	Funkcja
metafora	<i>Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,/ Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi.</i>	Przedstawienie stepu jako morza, a wozu jako łodzi oddaje niezmierną przestrzeń stepu, nieograniczonego żadną przeszkodą.
ożywienie	<i>wzeszła lampa Akermanu</i>	dynamizuje obraz, dodaje wrażenie ruchu, życia
epitet	<i>koralowe ostrowy burzanu</i>	uplastycznia opis, wskazuje na intensywność barw trawiastej roślinności stepowej.
pytanie retoryczne	<i>Tam z dala błyszczy obłok? Tam jutrzienka wschodzi?</i>	Wyraża dezorientację podmiotu lirycznego, który po zmroku czuje się zagubiony na stepowej przestrzeni, oraz jego samotność.
wykrzyknienie	<i>Jedźmy! – nikt nie woła!</i>	Wzmacnia siłę przeżywanych przez podmiot liryczny emocji.
wyraz dźwiękonaśladowczy	<i>szumiące, cisza</i>	podkreśla szum traw i panującą na stepie ciszę
porównanie	<i>Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi.</i>	Uwydatnia podobieństwo jazdy na stepie do podróży po nieprzebytych morskich głębinach.

8. Interpretacja puenty w kontekście utworu i biografii Adama Mickiewicza.

[W obliczu ogromu stepu podmiot liryczny uzmysławia sobie swoją znikomość i samotność. Nawet tu, z dala od Litwy, zastanawia się, czy ktoś z rodzinnych stron jeszcze o nim pamięta. Przepuszczalnie jego pobyt na Krymie nie jest dobrowolny i chętnie wróciłby na Litwę. Nasłuchuje odgłosów z ojczyzny. Jest przekonany, że tego wołania nigdy by nie przeoczył. Niestety, pomimo absolutnej ciszy podmiot liryczny nie może usłyszeć głosu z rodzinnych stron, tym bardziej zatem odczuwa samotność.

9. Odczytanie definicji sonetu – str. 213.

10. Wskazanie cech sonetu w utworze Adama Mickiewicza.

Rodzaj literacki: liryka

Gatunek literacki: sonet

Cechy gatunkowe:

- **regularna budowa** (utwór składa się z czterech strof: dwóch czterowersowych i dwóch trójwersowych; wszystkie wersy mają po 13 sylab);
- można wyróżnić w nim **dwie części: opisową i refleksyjną** (w pierwszej części podmiot liryczny opisuje step, w części refleksyjnej wyraża tęsknotę za Litwą)
- kunsztowny **układ rymów** (abba abba cdc cdc)

11. Wysłuchanie aranżacji *Stepów akermaskich* w wykonaniu Haydamaky & Andrzej Stasiuk (YouTube)

Praca domowa:

Przygotuj się do recytacji utworu *Stepy akermaskie*.